

D R E P T U L

LEGIslaTİUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul post

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II.* — Virgil Ionescu eu Toma Dobrescu și alții.

Curtea de apel din Calafți, secțiunea II: Firma Waldman & Schmilovici cu Avram Finkelstein. — Observație de A. R. Djuvara, doctor în drept dela facultatea din Paris.

Tribunalul județului Romanași: D-na N. și soțul cu Heim A. Cohen.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența dela 12 Decembrie 1912

Președinea d-lui M. Iulian, președinte

Virgil Ionescu eu Toma Dobrescu și alții

APEL. — CAUZĂ NOUĂ. — POPRIRE. — ADMISIBILITATE. — ART. 327 PROCEDURA CIVILĂ.

POPRIRE. — ACT SCRIS. — SENSUL ACESTUI CUVÂNT. — ART. 455 AL. a PROCEDURA CIVILĂ.

POPRIRE. — CAUȚIUNE INCOMPLECTĂ. — DACA POATE FI COMPLECTATĂ ÎN INSTANȚĂ. — ART. 455 AL. b PROCEDURA CIVILĂ.

1° Dispozițiunile art. 327 procedura civilă, potrivit cărora nu se poate schimbă în apel cauza pricinii, nu sunt aplicabile în materie de poprire de oarece poprirea fiind un act de procedură iar nu o acțiune, debitorul sau terțiul poprit poate invoca orice mijloace sau cauze de nulitate a poprirei tinzând la desființarea acestui act de procedură atât înaintea primei instanțe cât și de dreptul în apel.

2° Pentru ca o poprire să fie înființată în con-

dițiunile art. 455 al. a procedura civilă, trebuie ca creditorul să poseadă un *act scris* care să constate creața sa sau cel puțin ca actul pe care se întemeiază să aibă aparența unei creanțe.

Astfel că un contract de asociație nu poate constitui un act scris în sensul art. 455 al. a procedura civilă și nu poate servi de bază unei poprirei fără a fi cauționată cu jumătate din valoarea reclamațiunii.

3° Nedepunerea cauțiunii cerută de art. 455 al. b procedura civilă, odată cu intentarea cererii de poprire atrage nulitatea de plin drept a poprirei fără ca creditorul să mai poată completa în instanță cauțiunea ce era îndatorat să o depue.

No. 281. — Respins recursul făcut de inginerul Virgil Ionescu, contra deciziunii Curții de apel din București secția IV No. 33 din 1912, dată în proces cu Toma Dobrescu și alții.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier C. Marinescu.

S'au ascultat d-l avocat Em. Pantazi în desvoltarea motivului I de casare, iar d-l avocat Al. Ionescu în desvoltarea celorlalte motive. D-l avocat B. Cernea în combateri, la concluziunile căruia s'au asociat și ceilalți avocați ai intimaților.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

I. «Violarea art. 327 procedura civilă, combinat cu art. 1201 codul civil și art. 400 procedura civilă, și în-

lăturarea principiului celor două grade de jurisdicțiune, prevăzut în art. 36 din Constituție».

Având în vedere că art. 327 din procedura civilă, prevede că în apel nu se va face nici o cerere nouă, care nu s'a făcut la întâia instanță, afară numai de compensații sau cereri care servesc ca mijloace de apărare la acțiunea principală; că nu se va putea schimba în apel nici cauza nici obiectul pricinii și nici calitatea părților;

Că, de aci rezultă că, aceste dispozițiuni ale legii au în vedere și se raportă la acțiunile propriu zise, prin care se tinde a se obține în apel condamnățiuni care n'au fost solicitate la prima instanță;

Că, în materie de poprire, teoria cauzei nu-și mai poate avea aplicațiune, de oarece poprirea este un act de procedură iar nu o acțiune;

Că, prin urmare, debitorul sau terțiul poprit pot invoca orice mijloace sau cauze de nulitate poprire, tinzând la desființarea acestui act de procedură, atât înaintea primei instanțe cât și deadreptul în apel;

Având în vedere că din deciziunea supusă recursului se constată că atât debitorul N. B. Cernat cât și intimații Toma Dobrescu și Banca de Scont, prin motivele nuci invocate pentru prima oară în apel în contestațiunile lor, tindeau în definitiv la desființarea poprirei făcută de recurentul Virgil N. Ionescu în mâinile direcțiunii Căilor Ferate, fiindcă: 1) ea s'a încuvințat cu violarea art. 455 aliniatul b procedura civilă, combinat cu art. 908 codul comercial; 2) că nu se puteau popri sume convenite antreprenorilor din situații parțiale și nici garanțiile, pentru că aceste sume sunt inzezisabile, potrivit art. 21 din condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice;

Că, invocând aceste mijloace, intimații nu făceau altceva de cât să se apere, opunând la cererea creditorului popritor diferite mijloace de apărare;

Că, de altmintrelea, dacă discuțiunea poate fi în privința dreptului celorlalți intimați, afară de debitor și de terțiul poprit, de a invoca asemenea mijloace noi de apărare, este constant că recurentul nu le-a opus la instanța de fond lipsa de calitate;

Că, astfel fiind, cu drept cuvânt Curtea de apel a considerat aceste motive ca simple mijloace de apărare, iar nu ca cereri noi prin cauza lor făcute pentru prima oară în apel, și deci, motivul invocat este neîntemeiat.

Asupra motivului II și III de casare:

II. «Violarea art. 455 procedura civilă, exces de putere și nemotivare. Tribunalul indicând drept cauțiune suma de lei 10.000 a considerat contractul de asociație dintre părți ca un act scris în înțelesul art. 455 al. a, apreciind asupra cauțiunii ce urmă să se depună, astfel că onor. Curte deși constată prin considerentele ei această împrejurare, afirmă că poprirea nu s'a înființat în virtutea unui act scris, nemotivând pentru ce înlătură contractul de asociație».

III. «Exces de putere. D-l inginer Virgil N. Ionescu, a cerut onor. Curți că în cazul când ar găsi nesuficientă garanția, să-i acorde un termen pentru a o completa. Ori, Curtea respingând această cerere numai pentru motivul că garanția trebuia depusă înainte de înființarea poprirei, comite un exces de putere, întru cât garanția nu se consideră ca un act de procedură, căci nu ar fi lăsată la aprecierea judecătorului, ci scopul este să arate seriozitatea cererei și să garanteze pe cei lezați, dacă poprirea ar fi cerută fără motiv și de rea credință. Astfel că atunci când partea se oferă să completeze garanția, judecătorii nu-i pot refuza acest drept».

Având în vedere că, după dispozițiunile art. 455 al. a procedura civilă, orice creditor a cărui creanță este constatată prin act scris neautentic, va putea, odată cu intentarea acțiunii, să poprească sumele sau efectele datorite debitorului său de către un al treilea, putând fi supus, după aprecierea autorității judecătorești, și la darea unei cauțiuni fixată de dânsa;

Că, prin urmare, pentru ca o poprire să fie înființată în asemenea condițiuni, trebuie ca creditorul să poseadă un act scris care să constate creanța sa, sau cel puțin ca actul pe care se întemeiază să aibă aparența unei creanțe;

Având în vedere că, prin deciziunea atacată, Cartea de apel constată că deși recurentul își întemeiază acțiunea principală intentată lui N. B. Cernat pe niște pretențiuni derivând dintr'un contract de asociație intervenit între ei, însă, din examinarea acestui act, nu rezultă creanța pretinsă de dânsul, pentru ca astfel acest act să fie considerat ca un act scris în sensul precitatului articol, așa în cât recurentul nu putea cere și obține înființarea poprirei de cât în condițiunile art. 455 al. b procedura civilă, relativ la creditorii care n'au act scris, adică să dea mai întâi o cauțiune de jumătate din valoarea reclamațiunii, iar nu numai 10.000 lei cum s'a urmat în speță;

Având în vedere că, față de această constatare a instanței de fond, care este suficient motivată, contractul de asociație invocat de recurent nu constituia un act scris în sensul legii și prin urmare nedepunând

du-se jumătate din valoarea reclamată prin acțiunea principală, poprirea s'a încuviințat cu violarea art. 455 al. b din procedura civilă;

Având în vedere că nu se poate susține cu temei că în tot cazul Curtea de apel nu putea să desființeze poprirea încuviințată în asemenea condițiuni și că urmă să oblige pe recurent să-și completeze garanția, acordându-i un termen în acest scop, de oare ce, din termenii imperativi ai art. 455 al. b care zice că «odată cu cererea de poprire și dovada de intenrea acțiunei, creditorii cari n'au act scris îndatoraji să dea și o cauțiune de jumătate din valoarea reclamației», rezultă că legiuitorul în scop de a preveni orice acte de șicană, prin care s'ar căută a se lovi de indisponibilitate sumele cuvenite unei persoane, prin poprirea neîntemeiate pe nici un titlu, a prevăzut ca o condițiune esențială pentru înființarea unei popriri care nu este întemeiată pe o creanță constatată printr'un act scris, obligațiunea pentru un atare creditor de a depune, dela început, jumătate din valoarea reclamației, sub pedeapsa, virtual coprinsă în lege, a nulității poprirei încuviințată în contra acestei dispozițiuni;

Că, astfel fiind, cu drept cuvânt Curtea de apel a respins cererea recurentului de a completa în apel cauză una ce era obligat să depună odată cu cererea de poprire și prin urmare aceste motive sunt de asemenea neîntemeiate, neputându-se imputa Curței vreo violare de lege sau exces de putere.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 26 Martie 1913

Președînța d-lui M. A. Beștelei, președinte

Firma Waldman & Schmilovici cv Avram Finkelstein

FALIMENT. — DREPTUL CREDITORILOR ȘI A ORICĂRUI INTERESAT DE A RIDICA STAREA DE FALIMENT. — ACHITAREA POSTERIOARĂ A CREANTELOR. — RIDICAREA STĂRII DE FALIMENT ÎN URMA ACESTEI ACHITĂRI. — ART. 711 CODUL COMERCIAL.

1° Potrivit art. 711 din codul comercial, orice persoană interesată, cum ar fi un creditor al falimentului, are dreptul să facă opoziție în contra sentinței declarative în stare de faliment.

2° Recunoașterea falitului la prima instanță că s'ar afla în încetare de plăți, nu poate fi opo-

zabilă creditorului oponent, care poate avea interesul de a dovedi, chiar în contra voinței falitului, că acesta nu se găsește în încetare de plăți.

3° Un comerciant care a fost declarat în stare de faliment, poate obține în instanța de apel, ridicarea acestei stări, dacă dovedește că a plătit toate datoriile sale comerciale.

Curtea,

Asupra apelului făcut de firma Waldman & Schmilovici contra sentinței comerciale cu No. 77 din 1913 a tribunalului Brăila secția II;

Având în vedere că prin sus zisa sentință, s'a respins ca neîntemeiată opoziția făcută de firma apelantă azi, contra sentinței aceleiași tribunal cu No. 165 din 1912 prin care s'a declarat în stare de faliment, comerciantul A. Finkelstein din Brăila, după cererea creditorilor Froim Abramovici și Rudolf Valman;

Considerând că potrivit art. 711 din codul comercial orice persoană interesată, precum ar fi un creditor al falitului, după cum în specie este firma apelantă, are dreptul să facă opoziția în contra sentinței declarative de faliment;

Că, dacă acest drept de a ataca sentința declarativă de faliment este recunoscut de lege ori-cărei alte persoane decât falitul, dela început cată a se înlătura argumentul, singurul argument pe care se întemeiază tribunalul pentru a respinge opoziția, anume acela că falitul ar fi recunoscut încetarea plăților, de oare-ce o asemenea recunoaștere nu poate fi opozabilă creditorului oponent, care are interesul de a dovedi, chiar în contra voinței falitului, că acesta nu se găsește în încetare de plăți și a salva astfel avutul debitorului și deci interesele creditorilor de dezastrul unui faliment;

Considerând să conform art. 157 pr. civ. opoziția făcută în termen și admisibilă în principiu, are de efect de a repune afacerea în punctul în care se găsea când s'a dat hotărârea opozată;

Că, în specie, firma apelantă, făcând opoziție la declararea în stare de faliment a lui A. Finkelstein, a dovedit tribunalului, după cum dovedește și azi înaintea Curței, că falitul a achitat pe toți creditorii săi;

Că această dovadă odată făcută, evident că sentința declarativă de faliment nu mai poate stă în picioare; neputându-se concepe faliment fără creditori, încât din acest punct de vedere câtă a se admite apelul și opoziția, și în consecință a se ridica starea de faliment.

Semnați: M. A. Beștelei, D. Istrati, T. Rădvan, Al. Procopiu.

Opiniune

Subsemnatul, difer de părerea majorității pentru următoarele motive:

Având în vedere apelul făcut de firma creditoare Waldman Schimilovici în contra sentinței comerciale No. 67 din 1913 a tribunalului Brăila secția II prin care s'a respins ca neîntemaiată opoziția făcută de numita firmă contra sentinței aceluiași tribunal No. 165 din 1912 prin care s'a declarat în stare de faliment comerciantul Avram Finkelstein din Brăila, după cererea creditorilor săi Froim Abramovici și Rudolf Waldman;

Considerând că în fapt este stabilită starea încetării plăților comerciantului Avram Finkelstein, această reeșind din protestul unei serii întregi de cambii, din inventarul făcut activului său, din procesul-verbal de verificarea creanțelor, precum și din propria recunoaștere făcută cu ocazia declarării sale în stare de faliment, el singur mărturisind că este în încetare de plăți, neopunându-se la această declarare, așa că cesțiunea cum că falitul s'ar găsi numai într'o simplă jenă momentană trebuie dela început și cu desăvârșire înlăturată; că, mai mult decât atât, în urma cercetărilor făcute de parchet, dovedindu-se fraude, s'a deschis contra sa acțiune publică pentru delictele de bancrută simplă și frauduloasă;

Considerând că este necontestat, în principiu, că în conformitate cu art. 711 cod. com. ori-ce persoană interesată, afară de falit, are dreptul de a ataca sentința declarativă de faliment, bine înțeles pentru a se îndrepta erori de fapt sau de drept în ce privește încetarea plăților precum și starea falitului și calitatea sa de comerciant, iar nu și atunci când încetarea plăților este reală, complet stabilită, și recunoscută de falit, cum este în speță; că, de asemenea, este indubidabil că recunoașterea de către falit a stărei sale de încetarea plăților, nu poate fi opozabilă creditorului apelant, care poate avea interesul

a dovedi, chiar în contra voinței falitului, că acesta nu se găsește în încetare de plăți;

Considerând însă, că ceiace trebuie discutat în specie, este dacă împrejurarea că falitul s'a înțeles în urmă cu creditorii, fie plătindu-și, fie preschimbându-și cambiile, această împrejurare poate avea de efect schimbarea situației sale, ridicându-i-se starea de faliment;

Având în vedere că efectul devolutiv al apelului, nu dă drept falitului sau celor interesați în faliment, de a se folosi de alte mijloace, decât de acele ivite până în momentul declarării sale, nu și de cele ce survin în urma stărei sale de faliment;

Considerând că, în doctrină, este consacrat că devoluțiunea în materie de apel face a se pune încă o dată, în a doua instanță, întreaga afacere, cu toate cesțiunile de fapt și de drept, întocmai cum s'a pus înaintea primei instanțe, și că nimic nou nu se poate pune în discuție care să nu fi existat în debaterile primei instanțe, apelul neputând repune în cesțiune decât ceiace s'a judecat, afară de excepțiunile prevăzute de art. 327 din procedura civilă;

Considerând că plata creanțelor sau preschimbarea lor survenită în urma declarării în stare de faliment, nu este un simplu mijloc de apărare care a fost omis la prima instanță, ci un fapt cu desăvârșire nou care nu și avea existența la prima judecată, fapt care tinde a schimba o stare de drept deja constatată în mod legal, și ca atare el nu poate fi adus pentru prima oară în instanța de apel;

Că, în afară de aceasta, în întreaga legislațiune a falimentului nu găsim nici un text din care să reiasă că sentința declarativă în stare de faliment n'ar avea efect retroactiv, cum se susține în teza contrară, așa că nu se poate ca în instanța de apel să se treacă cu vederea peste faptul real stabilit, că falitul a fost în încetare de plăți, avându-se în vedere numai starea lui prezentă, actuală, în momentul judecării apelului. În afară de aceasta, sentințele declarative în stare de faliment, fiind executorii provizor (art. 704 al. ult.), din momentul acela falitul este un incapabil legal, așa că el nu mai poate face nici o învoială, nici o transacție cu creditorii, și așa fiind, dacă falitul nu mai este capabil să contracteze cu nici un creditor, în mod fatal el nu mai poate face nici o învoială cu creditorii în privința plăților, afară de concordatul voluntar, când nu e boncrută frau-

duloasă, concordat care e anume prevăzut de lege, și care, pentru a se evita favorizarea unor creditori în dauna altora, trebuie controlat și omologat de tribunal (art. 845. cod. com.); admitându-se după teza contrară că falitul poate achita pe creditori, după declararea sa în stare de faliment, ar fi a se crea un nou gen de reabilitare, neprevăzut de codul comercial, reabilitare care ar putea avea loc chiar în caz de bancrută frauduloasă, ceiace legea nu permite, ea prevăzând anume mijloace și condițiuni de reabilitare, puse sub controlul și privityherea justiției;

Considerând. — ceiace se admite în teza contrară, — că pe calea apelului se pot înlătură efectele unei sentințe declarative în stare de faliment, atunci când tribunalul constată, și falitul recunoaște, că a fost în încetare de plăți, admitându-se ast-fel în mod arbitrar în instanța de apel că falitul a fost numai într'o simplă jenă momentană, este a distinge acolo unde legea nu distinge, și a crea ast-fel un fel de reabilitare deghizată a falitului, în locul reabilitărei solemne prevăzută de art. 826 și următorii cod. comercial; așa fiind, a se admite teza contrară, ar fi ea în cazul când falitul este dat în judecată pentru bancrută frauduloasă, cum este în speță, aceeași instanță care a statuat că falitul se găsește numai într'o simplă jenă momentană, să fie pusă în curioasa situațiune ca să condamne pentru bancrută frauduloasă pe acelaș falit pe care tot ea la pus în capul afacerilor sale, căzând ast-fel într'o evidentă contradicție; sau spre a fi consecventă cu sine, — ceia e și mai gray, — să achite pe acela pe care'l găsește evident vinovat de fraudă, pe temeiul că sentința ridicărei stărei de faliment a dobândit forța autorității lucrului judecat, după cum se pretinde de unii;

Considerând că a fi în jenă momentană, înseamnă că din împrejurări cu totul excepționale și independente de voința sa, un comerciant să nu poată face față, la un moment dat, plăților sale comerciale, deși în realitate activul său ar fi mai mare de cât pasivul; această jenă însă spre a fi considerată ca momentană, trebuie să fie de așa natură, în cât ea să poată fi înlăturată cât mai imediat după scadență, comerciantul achitându-și în mod integral creanțele rămase în suferință și dovedind aceasta înaintea instanței de opoziție sau apel, stare de lucruri care nu există în speță; jena momentană este rezultatul unei întâmplări neprevăzute, care se poate dovedi și justi-

fica, iar nu timpul trebuitor falitului de a-și aranja creanțele, de a se tocni cu creditorii, rescumpărându-le pentru sume derizorii, și de a se sustrage dela pedeapsa fraudelor comise, prin această împăcare forțată și necorectă.

Că, oricât s'ar susține că acțiunea publică este independentă de acea comercială, așa că fraudele nu vor rămânea nepedepsite de instanțele corecționale, totuși, ridicarea stărei de faliment, prin așa zisa plată ulterioară a creanțelor, fac pe multe instanțe penale, — cu toată părerea contrară a casației secțiunii-unite exprimată în ultimii ani, — să considere falimentul ca inexistent, sau să constate un fel de autoritate a lucrului judecat, pronunțând achitarea delincventului în dauna moralei, a creditului și a interesului social;

Că, așa fiind, urmează că singura cale ce rămâne deschisă falitului, atunci când el în adevăr și-a achitat integral pe toți creditorii săi, este de a cere concordatul voluntar sau reabilitarea, iar nu ridicarea stărei de faliment, căci a se admite contrarul, am ajunge la rezultatul surprinzător ca dispozițiunile relative la reabilitare și concordat, prevăzute de codul comercial, să nu mai fie nici odată aplicabile, să rămână o adevărată literă moartă, ceiace nici odată n'a intrat în intenția și spiritul legiuitorului comercial, pe de altă parte, organizarea falimentului interesând ordinea publică, instanța de apel nu poate, în urma constatării și declarării lui, să țină socoteală de transacțiunile și tocmelele urmate între falit și creditorii săi, părțile neputând face transacții asupra unei instituțiuni de ordine publică, regulatoare a creditului comercial, cum este în mod neîndoios instituția falimentului; că, a consfinți o astfel de stare de lucruri, ar fi a înlătură interesul superior al societății și al creditului public și a lăsa falimentul la discreția și bunul plac al particularilor, — creditori și faliti; — ar fi a se tolera de instanțele de judecată cele mai nepermise traficuri, târgueli și înțelegeri pe sub mână între părți, ceiace de sigur legiuitorul comercial n'a putut avea în vedere, mai ales când el a pus la dispoziția părților concordatul și reabilitarea; de asemenea nu se poate susține că reabilitarea nu poate avea loc de cât atunci când sentința declarativă în stare de faliment ar fi definitivă, art. 827 codul comercial neprevăzând această condițiune.

Pentru aceste motive, subsemnatul consilier sunt de părere a se respinge apelul și deci și cererea de ridicare a stărei de faliment.

Semnat: C. Hamangiu.

Observație. — Cestiunea rezolvată de Curtea de apel din Galați e una din cele mai controversate în materia dreptului comercial. Doctrina și jurisprudența variază, îmbrățișând când afirmativa când negativa. Majoritatea Curței de apel din Galați, în frunte cu președintele ei d-l M. Beștelei, este de părerea că se poate ridica starea de faliment, când falitul dovedește că a achitat, posterior declarării, toate creanțele sale comerciale. Opinia separată a d-lui consilier C. Hamangiu desvoltă însă, cu un adevărat lux de argumente, părerea contrară. Natural că discuție nu poate fi, când e vorba de o simplă „jenă momentană», când adică comerciantul era în stare de a face față datoriilor sale comerciale. Dar, este întrebarea: când un comerciant se află numai în jenă momentană, și când, în o adevărată încetare de plăți? Aci trebuie făcută distincțiunea, pentru că de aci pleacă toate controversese ca și toate erorile. Căci, dacă e un bine și un adevărat act de dreptate de a ridica starea de faliment a unui comerciant solvabil realmente, dar care, într'un moment dat s'a aflat într'o simplă jenă momentană, e nedrept și chiar ilegal, — codul comercial opunându-se, — de a ridica starea de faliment a unui comerciant, notoriu insolubil, aflat în o evidentă și necontestată stare de încetare a plăților, și care după declarare, în loc să recurgă la concordat sau reabilitare, după cum prevede în mod categoric legea, prin subterfugii juridice și prin falsificarea intențiunii și spiritului legiuitorului, să recurgă la calea comodă a ridicării stărei de faliment. Deci, încă odată, instanțele de judecată sunt datoare dela început să facă bine distincțiunea, dacă e vorba de o simplă jenă momentană, sau de o reală și indubitabilă încetare de plăți.

Mai înainte de a arăta starea doctrinei asupra acestei cestiuni, să vedem cum jurisprudența noastră a rezolvat până acuma această problemă delicată de drept comercial. Parte din tribunalele și Curțile noastre de apel, fără a mai face deosebirea dacă e vorba de jenă momentană sau de o adevărată încetare de plăți, imediat ce falitul sau un creditor interesat, vine în opoziție la tribunal sau în apel la Curte, cu stocul

de cambii pretinse achitate, fără a mai cercetă dacă ele au fost plătite integral sau numai preschimbate, sau obținute prin târgueli, reduceri și ertări din partea creditorilor, fără a verifica dacă falitul este sau nu în stare de a face față plăților sale comerciale, îi ridică starea de faliment fără discuție, într'un mod quasi instinctiv. Rezultatul de cele mai multe ori este că, falitul pus în capul afacerilor, cade peste câteva luni din nou în stare de faliment, Consecința din punct de vedere comercial, este sdruncinarea creditului, concurența neleală și discreditarea comercianților cinstiți. Bazați pe aceste precedente juridice, comercianții insolubili, dar mai ales acei incorecți și dați în judecată penală pentru fraude, în loc de a recurge la căile legale ale moratorului, concordatului sau ale reabilitării, care nu le pot fi acordate de cât în anumite condițiuni, recurg la procedura mai simplă și mai convenabilă intereselor lor, a ridicării stărei de faliment. Se susține de unele instanțe în soluțiunile ce dau, că și Inalta noastră Curte de casație a îmbrățișat această părere. Credem că este o eroare. E adevărat că Inalta Curte a casat o decizie a Curței de apel din București în afacerea Petheu, și o alta a Curței de apel din Iași în afacerea Leff, dar speciile de drept rezolvate la Casație erau departe de a fi identice cu acele rezolvate de instanțele noastre de fond. În adevăr, Inalta Curte în afacerea Petheu constată că acesta se află într'o simplă și necontestată «jenă momentană», iar în afacerea Leff, că acesta se află în contocurent cu casele creditoare. (Deciziile din 10 Februarie 1908 și 9 Februarie 1909). După cum vedem, suntem departe de a conchide din analiza acestor două cazuri, că Inalta noastră Curte de casație a decis că se poate ridica starea de faliment a unui comerciant care se află în o adevărată încetare de plăți, oricât acest comerciant și-ar achită ulterior declarării, — cine știe cu câte reduceri și târgueli nu tocmai onorabile, — creanțele sale comerciale. De altfel, avem în jurisprudența noastră o serie de sentințe și decizii, cari împărtășesc fără nici o reticență, părerea negativă. Astfel, d-nii magistrați Scarlat Popescu, Oscar Năcolescu, I. Stambulescu, T. Crivăț, I. T. Burada, Em. Stroici, N. Penciulescu și alții, în diferitele decizii și sentințe ce au pronunțat, au îmbrățișat în mod hotărât negativa. Trecând la doctrină, constatăm în prim loc, că savantul nostru comentator d-l

profesor universitar Dimitrie Alexandresco, se pronunță la rândul-i tot pentru părerea negativă. D-sa susține într'un articol din *Dreptul* (No. 8 din 28 Ianuarie 1910 pag. 64) că: «părerea după care judecătorii nu trebuie să aibă în vedere situația din momentul judecării opoziției sau apelului, ci aceia din momentul declarării falimentului, ne pare mult mai juridică, pentru că constatarea judecătorească a încetării plăților este un fapt dobândit contra falitului, pe care justiția îl mai constată încă odată că a existat în momentul declarării falimentului; căci dacă s'ar constată că el nu există atunci, de sigur că falimentul va fi ridicat. Odată însă ce se va constata că comerciantul declarat falit, era în adevăr, în încetare de plăți în momentul declarării, el tot falit va rămâne».

Un alt scriitor, specialist în materii comerciale, d-l P. Vasilescu, doctor în drept din Paris, într'un articol publicat în *Curierul Judiciar* (No. 46 din 18 Iunie 1909) ajunge la aceeași concluzie, că nu se poate ridică, în opoziție sau apel, starea de faliment prin plata creanțelor făcută în urma sentinței declaratoare. După ce d-l P. Vasilescu, cu o logică admirabilă, combate punct cu punct toate argumentele ce se aduc de partizanii teoriei afirmative, conchide spunând: «studiind această chestiune, ne declarăm pentru teoria negativă, părându-ni-se foarte juridică, în opoziție cu cealaltă teorie, care se întemeiază pe distincțiuni arbitrare».

În doctrina străină, partizanii teoriei negative, cea îmbrățișată de d-l C. Hamangiu în opinia sa separată, sunt: Lyon-Caen și Renault, Garsonnet, Bédaride, I. Vidari, Angelo Sraffa, Tito Massi, pe când afirmativa o susțin, după cât ne amintim, numai Thaller, Vivante și Bonelli, cu oare-care distincțiuni însă. Jurisprudența italiană pare a îmbrățișa afirmativa, pe când cea franceză și belgiană variază ca și la noi, îmbrățișând când o părere, când alta. Ca doctrină, la noi, d-l M. A. Dumitrescu, în tratatul său de drept comercial, vol. VI „Despre faliment“, susține, de asemenea, afirmativa. D-l C. N. Toneanu este de aceeași părere.

Revenind la decizia Curței de apel din Galați, observăm că în opinia sa separată, d-l Consilier C. Hamangiu îmbrățișează în mod absolut. — caiace după noi este și echitabil și juridic, — părerea negativă. Considerentele sale pun într'o vie lumină toate argumentele ce se aduc în sprijinul acestei teorii, care

după ultima îndrumare a doctrinei și jurisprudenței franceze, pare a dobândi din zi în zi mai multă tărie, și a face din ce în ce mai mulți aderenți și sprijinitori. De alt-fel, pe lângă interesul juridic și al unei stricte aplicări a textelor categorice din codul comercial, — texte ce aproape nu suferă interpretare, — e și un interes de înalt ordin social, în strânsă legătură cu creditul și demnitatea comerțului nostru, care militează în favoarea acestei din urmă păreri. Cu drept cuvânt, Lyon-Caen în tratatul său de drept comercial spune: „În comerț, creanțele trebuie să se plătească exact, în momentul când ele devin exigibile, așa că starea de faliment odată declarată, plata creanțelor în urma acestui eveniment, nu poate să mai revoace această stare, de oare-ce ordinea socială a fost deja turburată“. De aceia, în analiza ce am făcut cazului prezentat înaintea Curței de apel din Galați, aprobăm fără rezervă soluțiunea opiniei separate a d-lui consilier C. Hamangiu.

Avem credința că, la urma urmei, cu toate variațiunile jurisprudenței noastre, părerea aceasta va triumfă și la noi.

N'ar fi bine, însă, ca în interesul fixării jurisprudenței asupra acestei importante și controversate chestiuni, care atinge în deaproape interese superioare comerciale și de ordine publică, d-l procuror general al Inaltei Curți de casație și justiție, conform dreptului ce-i acordă art. 12 din legea organică a Inaltei Curți de casație, să declare recurs în interesul legii în contra tuturor acestor decizii?

Mai ales actualul procuror-general, d-l Scarlat Popescu, care într'un interesant raport adresat ministrului de justiție și publicat în „Dreptul“, enumără o scrie de cazuri în care d-sa a triumfat în recursurile sale făcute în interesul legii, și care în 1908 ca prim președinte al Curței de apel din București a îmbrățișat în mod hotărât, dimpreună cu distinșii săi colegi d-nii Oscar Nicolescu, I. Stambulescu și St. Miculescu, teoria negativă din specia ce analizăm, credem că ar putea sesiza Inalta Curte, spre a se pronunța definitiv asupra chestiunii.

De aceia, terminând observațiunile noastre, zicem: Inalta Curte de casație are cuvântul.

A. R. Djuvara.

Doctor în drept dela facultatea din Paris.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ROMANAȚI

Audiența dela 3 Aprilie 1913

Președința d-lui I. Hagiescu-Miriște, președinte

D-na N. și soțul cu Heim A. Cohen

DOTĂ. — TRUSOU. — URMĂRIRE MOBILARĂ. — CONTESTAȚIUNE. — ART. 1228 COD. CIVIL.

Sub denumirea de trusou, întrebuițată așa de des în contractele matrimoniale, se înțelege numai rufăria și vestmintele ce se dă unei fete care se mărită, iar nu și mobilele din casă.

Tribunalul,

Având în vedere contestația d-nei N. și a d-lui N. din Caracal, prin care tind a scoate de sub urmărirea mobilierul din casa lor sequestrat de creditorul Heim A. Cohen pentru plata sumei de lei 3300 datorită cu sentința tribunalului Dolj secția III No. 202 din 1912, învestită cu formula executorie, pe motiv că făcând parte din trusoul, care în foaia de dotă deși s'a evaluat la suma de 6000 lei, însă prin mențiunea că prețuirea nu valorează vânzare, nu a trecut în proprietatea bărbatului conform art. 1245 cod, civil, și de aceea l'revendică; că, afară de aceasta, mai posedă și chitanțe de la negustorii de mobile, din cari se vede că d-na N. și tatăl său le-a cumpărat și plătit, iar nu soțul ei;

Considerând că această contestație, pe lângă că păcătuște prin încercarea de a se declara insolubil un magistrat, ținut înainte de ori cine să răspundă de angajamentele sale, când contractează cu toată libertatea de acțiune, cu grija respectului delicatei situațiuni ce are și al exemplului ce trebuie să dea, față și de o persoană, pe care chiar de am crede-o că de obicei face uzură, nu ar fi îndrăsnit s'o facă cunoscând calitatea debitorului, dar contestația încă este și nefondată întru cât expresiunii „trusou“ coprins în foaia de zestre, nu i se poate da de cât accepțiunea cu care acest cuvânt luat de la Francezi a intrat și în limba noastră;

Că, dacă în franțuzește trusou (trousseau) înseamnă: „linge, habits qu'on donne à une fille qu'on marie“ (vezi dicționarul Larousse) cu același înțeles de „rufărie și vestminte“ a trecut la noi unde se în-

trebuințează așa de des în contractele matrimoniale;

Că, atât de adevărat că și constitutorul dotei și-a dat seama de acest lucru, este, că pentru giuvaericele pe cari le dă împreună cu rufăria și vestmintele, are grije să le menționeze deosebit: „trusou și bijuterie în valoare de 6000 lei“;

Considerând că, dacă chiar prin imposibil am crede că dintr'o rea înțelegere a accepțiunii cuvântului trusou, constitutorul dotei ar fi crezut că poate intra și mobilier, încă, în speță, modica sumă de 6.000 lei în care pe lângă rufărie și îmbrăcăminte sunt înglobate bijuteriile, nu ar mai fi putut coprinde și mobilierul care singur ar fi absorbit întreaga valoare de 6.000 lei, sau ar fi redus pe cele dintâi la o cătine cu totul neînsemnată și deci fără folos pentru înzestrată;

Că, dar, din toate acestea rezultând fără îndoială că mobilierul urmărit în domiciliul soțului fiind al său, urmărirea este regulat îndreptată și contestația urmează a se respinge ca nefondată, ținându-se însă socoteală de obligația luată de creditor în fața noastră ca să îngăduiască debitorului achitarea datoriei de astăzi în trei luni.

Pentru aceste motive, respinge ca nefondată contestația.

Semnați: I. Hagiescu-Miriște, B. B. Varlam.

Opiniune

Având în vedere că contestatorul cere a dovedi cu martori că obiectele urmărite sunt cele coprinse în foaia sa dotală sub denumirea de trusou;

Considerând că, sub denumirea generică de trusou, pot fi coprinse și mobilele din casă date unei fete la măritis; că, astfel, dovada cerută de contestator este admisibilă,

Pentru aceste motive, sunt de părere a se admite proba cu martori spre a se dovedi că mobilele urmărite de creditor sunt cele constituite zestre prin actul dotal invocat de reclamant, cumpărate de înzestrătorul Călugăru, după cum dovedește cu facturile produse în cauză.

Semnat, E. M. Sculi.